

07.04.2017

SLUTTRAPPORT

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Nasjonalt tilsynsprosjekt 2016

DRIKKEVANN:

**TILSYN MED
VANNVERKENES
BEREDSKAP**

Mattilsynets nasjonale tilsynsprosjekter

Et nasjonalt tilsynsprosjekt er et tidsavgrenset prosjekt hvor Mattilsynet kontrollerer virksomhetenes etterlevelse av regelverket innen en bransje eller et fagtema. Mattilsynet får nyttig informasjon om tilstanden på området gjennom tilsynsprosjektene. Det gis opplæring til inspektørene om gjennomføring av tilsynet og virkemiddelbruk. Tilsynet i et prosjekt kan være både inspeksjoner, revisjoner og prøvetaking.

Et tilsynsprosjekt kan bruke ulike arbeidsmåter for å stimulere virksomhetene til etterlevelse av regelverket. Dette kan for eksempel være gjennom informasjonsarbeid og samarbeid med bransjeorganisasjoner og andre myndigheter.

De nasjonale tilsynsprosjektene styres av Hovedkontoret i Mattilsynet. Planlegging og gjennomføring av prosjektene er som hovedregel delegert til en region med regiondirektøren som prosjektansvarlig. Regiondirektøren utpeker en prosjektleder som oppretter en prosjektgruppe. Prosjektgruppen har det daglige ansvaret for gjennomføring av prosjektet.

Innholdsfortegnelse

Kapittel 1: Sammendrag.....	4
Kapittel 2: Bakgrunn og gjennomføring.....	6
2.1: Bakgrunn.....	6
2.2: Målsetting.....	6
2.3: Organisering.....	6
2.4: Regelverksgrunnlag.....	6
2.5: Avvik og virkemiddelbruk.....	7
2.6: Gjennomføring.....	8
Kapittel 3: Resultater.....	9
3.1: Nøkkeltall fra reviderte vannverk.....	9
3.2: Følger vannverkene regelverket?.....	10
3.2.1: Kravpunkt 1: ROS.....	10
3.2.2: Kravpunkt 2: Beredskapsplan.....	11
3.2.3: Kravpunkt 3: Beredskapsøvelser.....	11
3.2.4: Kravpunkt 4: Driftskontroll (DKS) og IKT-systemer.....	11
3.2.5: Kravpunkt 5: Kontroll av fysisk adgang.....	11
3.2.6: Kravpunkt 6: Strømforsyning.....	11
3.2.7: Kravpunkt 7: Reserve- og nødvannsforsyning.....	12
3.2.8: Kravpunkt 8: Opplysnings- og varslingsplikt til mottakerne av vannet.....	12
3.2.9: Kravpunkt 9: Opplysnings- og varslingsplikt til tilsynsmyndighetene.....	12
Kapittel 4: Vurdering av resultater.....	12
4.1: Vurdering av effektmålene.....	12
4.2: Vurdering av resultatmålene.....	13
Vedlegg 1: Veiledning til kravpunktmalen med virkemiddelbruk	
Vedlegg 2: Reviderte vannverk fordelt på fylke og kommune	

Kapittel 1 Sammendrag

Mattilsynet har i 2016 gjennomført et nasjonalt tilsynsprosjekt på vannverk. Vi har ført tilsyn med vannverkernes beredskap. Har vannverkene en beredskap som sikrer at de kan håndtere uønskede hendelser slik at de fortsatt kan levere trygt og nok drikkevann til innbyggerne? Tilsynet er utført som revisjoner. Vi har ført tilsyn med beredskapen ved 515 vannverk. Vannverkene er valgt ut etter størrelse og fordelt over hele landet på alle avdelingene i Mattilsynet. Vi har ikke sikre data om hvor stor del av befolkningen som mottar vann fra disse vannverkene, men det dreier seg om 80 – 90% av befolkningen i Norge.

Tilsynsperioden var fra 15.mars til 31.desember 2016. Resultatene viser status på vannverkene på det tidspunktet tilsynet ble gjennomført.

På 416 vannverk (81%) fant vi avvik fra regelverket. Av disse fikk

- 385 vannverk (75%) varsel om vedtak om å rette opp avvikene
- 31 vannverk (6%) påpekt den plikten de har til å følge regelverket

99 vannverk (19%) fikk ikke påvist noen brudd på regelverket.

ROS, beredskapsplaner og beredskapsøvelser

Vi fant flest mangler knyttet til planarbeid (prosent ikke tilfredsstillende i parentes): ROS (Risiko- og sårbarhetsanalyse) (55,1%), beredskapsplaner (46,6%) og beredskapsøvelser (65,2%).

Arbeidet med ROS og beredskapsplaner henger sammen. Manglende oppdatering og oppfølging av ROS og beredskapsplaner kan bety at beredskapsarbeidet er grunnet på feil forutsetninger og ikke har rett prioritering.

At så stor andel som 65,2% av vannverkene ikke i tilstrekkelig grad øver på planene, kan føre til at den generelle beredskapen er for lav. Dette gjelder spesielt med hensyn til større hendelser som går ut over vannverkets ansvarsområde og involverer andre sektorer i kommunene og andre deler av samfunnet.

De aller største vannverkene som leverer vann til mer enn 100000 personer, har vesentlig bedre resultater på disse tre områdene (prosent ikke tilfredsstillende i parentes): ROS (22,1%), beredskapsplaner (11,1%) og beredskapsøvelser (44,4%).

DKS og IKT-systemer, kontroll av fysisk adgang og strømforsyning

Det er i mindre grad funnet avvik knyttet til DKS (driftskontroll) og IKT-systemer (datasystemer) (19,6%), kontroll av fysisk adgang (13,4%) og strømforsyning (10,3%). Disse forholdene angår den daglige driften av vannverkene og ser ut til å være stort sett «tilfredsstillende».

Reserve- og nødvannsforsyning

På området reserve- og nødvannsforsyning har 31,7% av vannverkene fått konklusjonen «ikke tilfredsstillende». Prosjektet fikk en tilleggsbestilling fra hovedkontoret i Mattilsynet for å sjekke ut mer detaljer rundt hvilken beredskap vannverkene har for å sikre reserve- og nødvannsforsyningen til befolkningen i krisesituasjoner.

Opplysnings- og varslingsplikt til mottakerne av vannet og til tilsynsmyndighetene

Prosjektet har også sett på oppfølging av opplysnings- og varslingsplikten vannverkene har til mottakerne av vannet og til tilsynsmyndighetene. Det ser ut til at vannverkene stort sett har tilfredsstillende rutiner for varslingsplikt til mottakerne, bare 14% får «ikke tilfredsstillende» her og omtrent det samme til tilsynsmyndighetene med 13 % «ikke tilfredsstillende».

Konklusjon

Tilsynsprosjektet viser at vannverkene har god kontroll på forhold som DKS/IKT, kontroll av fysisk adgang, strømforsyning og varslingsrutiner. Vannverkene har mye teknisk kompetanse og jobber til daglig med driften av vannforsyningssystemene.

Når det gjelder den forebyggende delen av driften, er det større mangler. Mange vannverk har ikke gjennomført og oppdatert ROS-analysen og beredskapsplanen. De har i enda mindre grad rutiner for å øve på beredskapsplanen. I tillegg er det mangler knyttet til reserve- og nødvannsforsyningen.

Dette kan gjenspeile en generell holdning i det norske samfunnet som går på at vi har godt drikkevann og at det ikke er behov for forebyggende og planmessig arbeid på beredskapsområde. Tilgang på nok og godt drikkevann er svært viktig og avgjørende for samfunnet.

Beredskapen på drikkevannsområdet må bli bedre. Det betyr ikke at drikkevannskvaliteten i Norge er dårlig, men vi er usikre på hva som kan skje med kvaliteten og tilgangen ved større uønskede hendelser.

Gjennom prosjektet har vi avdekket mange brudd på regelverket hos vannverkene, og vi har fulgt opp disse med ulike virkemidler. Vannverkene på sin side har ansvar for å gjøre forbedringer, spesielt med hensyn til den forebyggende delen av beredskapsarbeidet. Mattilsynet følger opp at de faktisk utfører de forbedringene vi har pålagt dem å gjøre.

Kapittel 2 Bakgrunn og gjennomføring

2.1 Bakgrunn

Tilsyn med vannverkene er et prioritert område i Mattilsynet. Region Sør og Vest fikk i oppdrag å planlegge et nasjonalt tilsynsprosjekt med tema tilsyn med vannverkene beredskap i 2015.

2.2 Målsetting

Hovedmålsettingen var å gjennomføre et nasjonalt tilsynsprosjekt i 2016 for å kartlegge vannverkene beredskap: *Hvordan sikrer vannverkseierne at de har en beredskap som evner å håndtere en uønsket hendelse slik at vannverket sikrer fortsatt levering av trygt og nok drikkevann til mottakerne?*

Følgende effektmål og resultatmål ble satt:

Effektmål:

- Medvirke til å forbedre vannverkene beredskap
- Få eksterne videreformidlere på banen slik at de kan bidra til videre oppfølging overfor vannverkene (Norsk Vann, Fylkesmannen, driftsassistanse, media)
- Medvirke til mer enhetlig tilsyn
- Bidra til bedre forståelse i hva som ligger i vannverkene beredskap både for Mattilsynets inspektører, vannverkene og vannbransjen

Resultatmål:

- Utføre tilsyn med 400 vannverk
- Utvikle tilsynsmal i MATS for prosjektet
- Gjennomføre opplæring, avklare begreper og lære mer om IKT.
- Bidra til bedre forståelse i hva som ligger i vannverkene beredskap både for Mattilsynets inspektører, vannverkene og vannbransjen
- Sluttrapport innen 1.3.2017
- Evalueringsrapport innen 1.5.2017

2.3 Organisering

Prosjektet er gjennomført i dialog med Norsk Vann v/Kjetil Furuberg. På oppstartsmøtet var det også representanter fra IVAR og fra Fylkesmannen i Rogaland. Alle disse var viktige som bidragsytere i oppstartsfasen fordi de hadde erfaringer fra denne typen tilsynsarbeid knyttet til beredskap. Prosjektrapporten er lagt frem for Norsk Vann før offentliggjøringen slik at de er kjent med resultatene og våre vurderinger.

Mattilsynet valgte denne gangen å la være å involvere Fylkesmannen i tilsynsarbeidet bortsett fra generell informasjon og mulighet til lokale initiativ.

Det varierer hvor mye enkeltpersoner har bidratt til prosjektet. De mest involverte har vært fagpersonene i prosjektgruppa. Referansepersonene internt har bidratt i ulike faser av prosjektet.

2.4 Regelverksgrunnlag

Lov av 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet (Matloven)

§2-1 i lov av 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig beredskap (Helse- og sosialberedskapsloven)

Forskrift 4. desember 2001 nr. 1372 om vannforsyning og drikkevann (Drikkevannsforskriften)

Forskrift 23. juli 2001 nr. 881 om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid mv. (Forskrift om krav til beredskapsplanlegging).

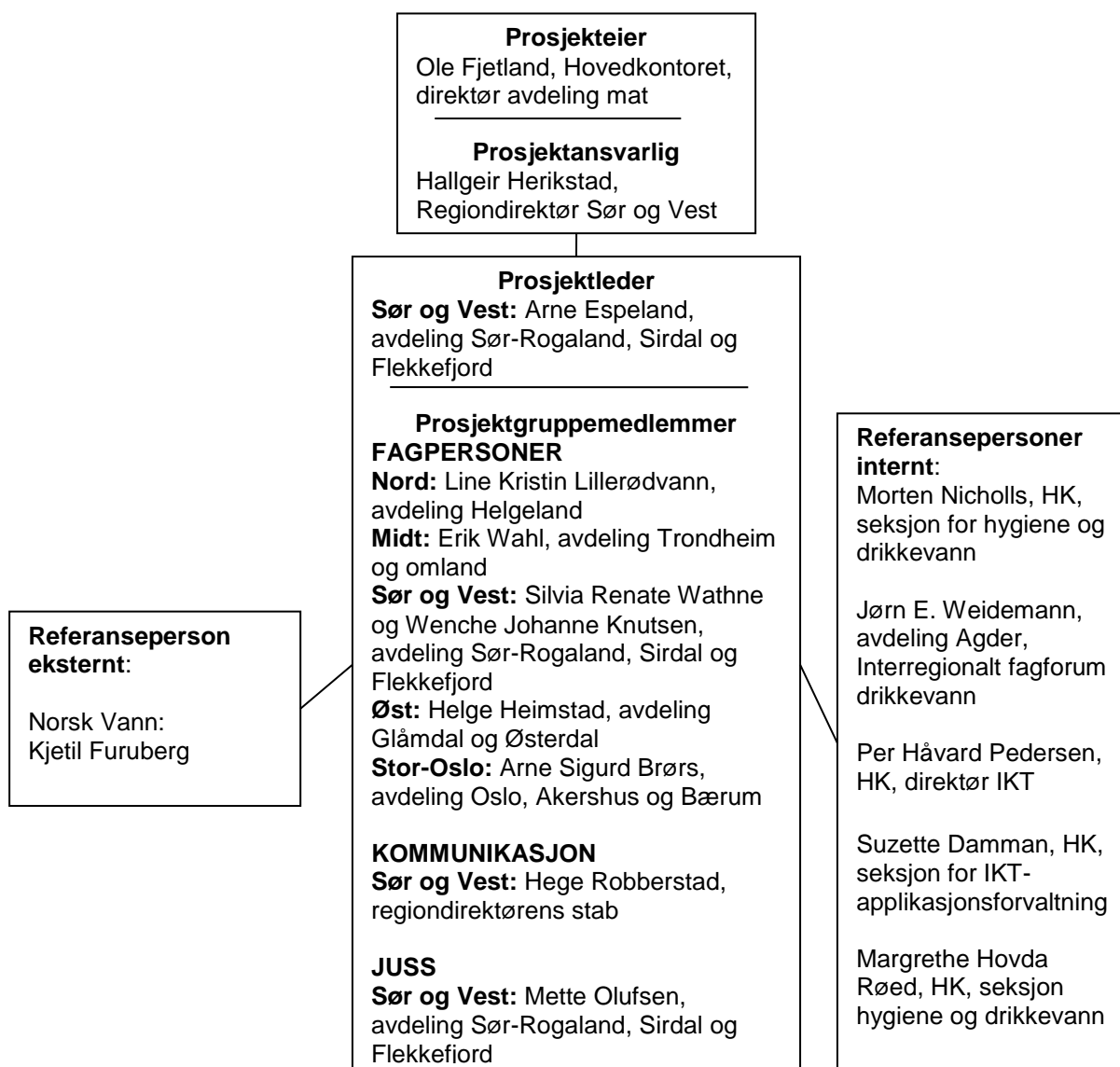
2.5 Avvik og virkemiddelbruk

En av hensiktene med denne type nasjonale tilsynsprosjekter er å bidra til et mer enhetlig tilsyn hos Mattilsynet. Alle inspektørene som er på tilsyn bruker samme veileder og følger opp med virkemidler slik det er angitt i veilederen. Mattilsynet skal bruke virkemidler der det er nødvendig. I denne rapporten har vi sett på hvor ofte inspektørene har brukt disse to virkemidlene:

- påpeking av plikt til å følge regelverket
- varsel om vedtak.

Vi har ikke vurdert hvordan den videre oppfølgingen har vært i form av opptrappende virkemiddelbruk.

Veilederen som ble utarbeidet for inspektørene som grunnlag for tilsynsarbeidet har eksempler på funn og virkemiddelbruk under hvert kravpunkt.

Figur 1: Oversikt over personene som har vært involvert i prosjektet

2.6 Gjennomføring

Planleggingen av prosjektet startet i 2015. Da laget vi felles tilsynsmateriell og gjennomførte opplæring av inspektørene i form av videosamlinger for de 5 regionene.

Tilsynsperioden var fra 15.mars til 31.desember i 2016.

Planlagte og gjennomførte tilsyn fordelt på Mattilsynets regioner og fylkene				
Region	Fylke	Planlagt	Gjennomført fylke	Gjennomført region
Nord	Nordland	100	48	90
	Troms		25	
	Finnmark		17	
Midt	Nord-Trøndelag	53	24	103
	Sør-Trøndelag		34	
	Møre og Romsdal		45	
Sør og Vest	Sogn og Fjordane	105	29	114
	Hordaland		32	
	Rogaland		30	
	Vest-Agder		12	
	Aust-Agder		11	
Øst	Buskerud	105	30	161
	Vestfold		28	
	Telemark		19	
	Hedmark		49	
	Oppland		35	
Stor-Oslo	Oslo	37	1	47
	Akershus		27	
	Østfold		19	
SUM		400	515	515

Tabell 1: Oversikt over planlagte og gjennomførte tilsyn

Inspektørene brukte samme tilsynsmal under revisjonene med felles kravpunktmal. Denne inneholdt 9 kravpunkter som ble vurdert på alle vannverkene: ROS, beredskapsplan, beredskapsøvelser, driftskontroll og IKT,systemer, kontroll av fysisk adgang, strømforsyning, reserve- og nødvannsforsyning, opplysnings- og varslingsplikt til mottakerne av vannet, opplysnings- og varslingsplikt til tilsynsmyndighetene.

For å oppnå mest mulig like vurderinger laget vi en veiledning til kravpunktmalen med virkemiddelbruk, se vedlegg 1. Vannverkene fikk i revisjonsvarselet opplyst at tilsynet var del av et nasjonalt tilsynsprosjekt og at resultatene ville bli offentliggjort i en sluttrapport. Hvert enkelt vannverk fikk tilsendt egen tilsynsrapport i etterkant av revisjonene.

Vannverkene det er ført tilsyn med er valgt ut fra følgende kriterier:

- Godkjenningspliktige vannverk som forsyner fastboende
- De største vannverkene som forsyner flest personer
- Vannverk fordelt på flest mulig kommuner fordelt over hele Norge
- En risikovurdering basert på lokal kunnskap og innrapporterte vannverksdata

Vi satt oss som mål å føre tilsyn med minst 400 vannverk. Disse ble fordelt på Mattilsynets fem regioner. De regionale fagrådgiverne fordelte så vannverkene på avdelingene. Vi gjennomførte tilsyn med 515 vannverk. Alle avdelingene i Mattilsynet har deltatt i prosjektet. Vi har ikke sikre data om hvor stor del av befolkningen som mottar vann fra disse vannverkene, men det dreier seg om 80 – 90% av befolkningen i Norge.

Tabell 2: Fordeling av størrelsen på vannverkene med hensyn til antall fastboende forsynt

Fordeling av størrelse på de reviderte vannverkene varierer mellom regionene. Stor-Oslo skiller seg ut med stor andel som forsyner over 1000 fastboende mens region Nord har den minste andelen vannverk som forsyner over 1000 fastboende i dette prosjektet. Dette avspeiler også de regionale forskjellene i befolkningstetthet vi har i Norge.

Region/ Antall	Fylker	Forsyner under 1000 fastboende		Forsyner over 1000 fastboende	
		Antall	Prosent	Antall	Prosent
Nord 90	Nordland, Troms, Finnmark	50	55,6	40	44,4
Midt 103	Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag, Møre og Romsdal	32	31,1	71	68,9
Sør og Vest 114	Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland, Vest-Agder, Aust-Agder	37	32,5	77	67,5
Øst 161	Buskerud, Vestfold, Telemark, Hedmark, Oppland	62	38,5	99	61,5
Stor-Oslo 47	Oslo, Akershus, Østfold	9	19,1	38	80,9

Tabell 3: Regional fordeling av vannverk som forsyner under og over 1000 fastboende.

De fleste vannverkene i Norge er eid av kommunene eller kommunale selskaper.

EIERSKAP	Vannverk antall	Vannverk prosent
Offentlig (hovedsakelig kommunalt)	464	90
Privat	51	10

Tabell 4: Fordeling i prosjektet mellom offentlige og private vannverk

Kapittel 3 Resultater

Resultatene som blir presentert her viser status for vannverkene på det tidspunktet da tilsynet ble gjennomført.

3.1 Nøkkeltall fra revisjonene

Av de 515 reviderte vannverkene var det

- 99 vannverk (19%) der det ikke ble påvist brudd på regelverket
- 416 vannverk (81%) der det ble funnet avvik fra regelverket. Av disse fikk:
 - 385 vannverk (75%) varsel om vedtak om å rette opp avvikene
 - 31 vannverk (6%) påpekt den plikten de har til å følge regelverket.

Det er noen forskjeller mellom regionene med tanke på bruk av virkemidler. Noe av dette kan være tilfeldig variasjon. Forskjellene kan ha sammenheng med reelle forskjeller mellom vannverkene med hensyn til ressurser og kompetanse. Det kan ikke utelukkes at noe av variasjonen kan tilskrives ulikheter i bruk av virkemidler mellom regionene. Tabell 5 viser fordelingen av resultatene på Mattilsynets regioner.

Region/ Antall	Fylker	Vannverk med minst et varsel om vedtak		Antall vannverk med påpeking av plikt som strengeste reaksjon		Antall vannverk uten reaksjon	
		Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Nord 90	Nordland, Troms, Finnmark	76	84	3	3	11	13
Midt 103	Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag, Møre og Romsdal	89	86	0	0	14	14
Sør og Vest 114	Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland, Vest-Agder, Aust-Agder	77	68	15	13	22	19
Øst 161	Buskerud, Vestfold, Telemark, Hedmark, Oppland	109	68	11	7	41	25
Stor-Oslo 47	Oslo, Akershus, Østfold	34	72	2	4	11	23

Tabell 5: Fordeling av resultatene fordelt på Mattilsynets regioner.

3.2 Følger vannverkene regelverket?

Kravpunkt	Prosent ikke-tilfredsstillende
1 ROS-analyse	55,1
2 Beredskapsplan	46,6
3 Beredskapsøvelser	65,2
4 DKS og IKT-systemer	19,6
5 Kontroll av fysisk adgang	13,4
6 Strømforsyning	10,3
7 Reserve- og nødvannsforsyning	31,7
8 Opplysningsplikt og varsling til mottakere	14,0
9 Opplysningsplikt og varsling til tilsynsmyndighetene	13,0

Tabell 6: Oversikt over prosentandel av vannverkene med konklusjonen ikke tilfredsstillende på de enkelte kravpunktene

3.2.1 Kravpunkt 1: ROS

Her la vi mest vekt på ROS, Risiko- og sårbarhetsanalysen og forpliktende oppfølging av denne med tanke på å redusere risikoen og gjøre vannforsyningssystemet mer robust.

Hovedresultat: 55,1% av de reviderte vannverkene fikk konklusjonen «ikke tilfredsstillende» på dette punktet. De største vannverkene (forsyrer mer enn 100.000 personer) hadde bedre resultat enn de andre (22 % av disse fikk konklusjon «ikke tilfredsstillende»).

Vurdering:

Mange vannverk har ikke gode nok ROS-analyser. Et vanlig avvik er manglende oppdatering. Vannverkernes beredskap skal bygge på ROS-analyse. Mangler ved ROS-analysen vil kunne føre til at beredskapen er bygd på feil forutsetninger eller er prioritert feil.

ROS-analyse krever kompetanse. Mangler på dette området kan reflektere for dårlig kompetanse eller ressurser i vannverkets organisasjon. ROS-analyse krever inngående kjennskap til

vannverket, og kan ikke masseproduseres. Dersom vannverket benytter ekstern konsulent til å lage ROS-analyse, må denne personen skaffe seg god innsikt og data om vannverket.

3.2.2 Kravpunkt 2: Beredskapsplan

Hovedresultat: 46,1% av de reviderte vannverkene fikk konklusjonen «ikke tilfredsstillende» på dette kravpunktet. De største vannverkene (forsyner mer enn 100000 personer) hadde markert bedre resultat enn de øvrige (11,1% av disse fikk konklusjonen ikke tilfredsstillende).

Vurdering

Mange vannverk har mangler ved beredskapsplan. Det som går igjen er: planene er ikke oppdatert og de er ikke samordnet med overordnet kommunal beredskapsplan.

3.2.3 Kravpunkt 3: Beredskapsøvelser

Hovedresultat: 65,2% av de reviderte vannverkene fikk konklusjonen «ikke tilfredsstillende» på dette punktet. De største vannverkene (forsyner mer enn 100.000 personer) hadde bedre resultat enn de andre (44,2 % av disse fikk konklusjon «ikke tilfredsstillende»).

Vurdering:

Det er en stor andel av vannverkene som ikke har gjennomført beredskapsøvelser og dermed ikke har sikret at personellet knyttet til vannverket er godt nok trent til å kunne håndtere oppgavene i en beredskapssituasjon.

3.2.4 Kravpunkt 4: Driftskontroll (DKS) og IKT-systemer

Hovedresultat: 19,6% av de reviderte vannverkene fikk konklusjonen «ikke tilfredsstillende» på dette punktet. De største vannverkene (forsyner mer enn 100.000 personer) hadde bedre resultat enn de andre (11,1 % av disse fikk konklusjon «ikke tilfredsstillende»).

Vurdering:

Mange av avvikene handler om manglende ROS-analyse knyttet til driftskontroll og IKT-systemer.

Det er store forskjeller mellom vannverkene når det gjelder graden av automatisering: noen har kun manuell styring, andre har online overvåking med manuell styring, andre har full overvåking og styring online. Våre resultater skiller ikke mellom disse kategoriene. Graden av automatisering har sammenheng med størrelse på vannverket: Jo større vannverk, jo større grad av automatisering.

3.2.5 Kravpunkt 5: Kontroll av fysisk adgang

Hovedresultat: 13,4% av de reviderte vannverkene fikk konklusjonen «ikke tilfredsstillende» på dette punktet. Her hadde de største vannverkene (forsyner mer enn 100.000 personer) noe dårligere resultat enn de andre (22,2 % av disse fikk konklusjon «ikke tilfredsstillende»).

Vurdering:

At de største vannverkene i dette tilfelle er vurdert som dårligere enn de andre vannverkene, kan ha sammenheng med inspektørenes skjønn. I veiledningen ble det sagt at kravene skulle tilpasses vurdering av trusselbilde i samfunnet generelt og lokalmiljøet spesielt, samt sårbarheten for den enkelte bygning/anlegg. At de større vannverkene har større andel ikke tilfredsstillende kan ha sammenheng med at inspektørene har vurdert kravet til sikring strengere enn for de andre vannverkene.

3.2.6 Kravpunkt 6: Strømforsyning

Hovedresultat: 10,3% av de reviderte vannverkene fikk konklusjonen «ikke tilfredsstillende» på dette punktet. Vi registrerte ingen forskjeller av betydning mellom de små og store vannverkene.

Vurdering:

De aller fleste reviderte vannverkene hadde tilfredsstillende strømforsyning inkludert rutiner for alternativ strømforsyning ved svikt i den ordinære strømforsyningen fra nettet.

3.2.7 Kravpunkt 7: Reserve- og nødvannsforsyning

Hovedresultat: 31,7% av de reviderte vannverkene fikk konklusjonen «ikke tilfredsstillende» på dette punktet. Vi registrerte ingen forskjeller av betydning mellom små og store vannverk.

Vi fikk også en tilleggsbestilling knyttet til dette kravpunktet fra hovedkontoret i Mattilsynet for å kartlegge mer detaljer rundt statusen.

Vurdering:

Vi har avdekket at noen vannverk har behov for å få på plass reservevann. Vannverkene har stort sett laget instruksjoner for nødvann og sårbare abonnenters behov. Vi har funnet mangler knyttet til opplisting av beredskapsutstyr.

3.2.8 Kravpunkt 8: Opplysnings- og varslingsplikt til mottakerne av vannet

Hovedresultat: 14% av de reviderte vannverkene fikk konklusjonen «ikke tilfredsstillende» på dette punktet. Vi registrerte ingen forskjeller av betydning mellom små og store vannverk.

Vurdering:

Det ser ut til at de reviderte vannverkene stort sett har tilfredsstillende rutiner med hensyn til opplysnings- og varslingsplikt til mottakerne av vannet.

3.2.9 Opplysnings- og varslingsplikt til tilsynsmyndighetene

Hovedresultat: 13% av de reviderte vannverkene fikk konklusjonen «ikke tilfredsstillende» på dette punktet. Vi registrerte ingen forskjeller av betydning mellom små og store vannverk.

Vurdering:

Avvikene som er funnet på dette punktet dreier seg om uklare rutiner, at Mattilsynet ikke står på varslingslisten, at det er for høy terskel for å varsle, at det feil telefonnummer til Mattilsynet og manglende rutiner for varsling også til fremmedspråklige.

Kapittel 4 Vurdering av resultater

Resultatene vurderes opp mot effektmålene og resultatmålene som ble satt for prosjektet, jfr, kapittel 2.2.

4.1 Vurdering av effektmålene

- **Medvirke til å forbedre vannverkernes beredskap**

Vi har avdekket mangler ved vannverkernes beredskap og pekt på sårbarheter. Det er grunn til å tro at prosjektet har medvirket til å forbedre vannverkernes beredskap. Ansvar for å gjennomføre tiltakene ligger på vannverkene og vil bli synlige når Mattilsynet følger opp forhold som ikke var tilfredsstillende.

- **Få eksterne videreformidlere på banen slik at de kan bidra til videre oppfølging overfor vannverkene (Norsk Vann, Fylkesmannen, driftsassistanse, media)**

Det er først og fremst Norsk Vann og noen vannverk som har bidratt til videre oppfølging i prosjektperioden.

- **Medvirke til mer enhetlig tilsyn**

Vi har ikke grunnlag for si noe tydelig eller måle om Mattilsynet er blitt enhetlig utover at vi har gjennomført et prosjekt ut fra samme veileder, tilsynsmaal og med felles opplæring.

- **Bidra til bedre forståelse i hva som ligger i vannverkens beredskap både for Mattilsynets inspektører, vannverkene og vannbransjen**

Vi mener at vi har bidratt til dette ved at:

- ✓ Mattilsynets inspektører har fått felles opplæring og veileder.
- ✓ De har gjennomført revisjoner med samme tilsynsmaal og føringer.
- ✓ Vannverkene har blitt stilt de samme spørsmålene.
- ✓ Vannbransjen er blitt orientert om prosjektet.

4.2 Vurdering av resultatmålene

- **Utført tilsyn med 400 vannverk**

Vi gjennomførte tilsyn med 515 vannverk.

- **Utvikle tilsynsmaal i MATS for prosjektet**

Det er utviklet en egen tilsynsmaal for prosjektet.

- **Gjennomføre opplæring, avklare begreper og lære mer om IKT**

Vi har gjennomført opplæring i form av informasjon på to nasjonale drikkevannssamlinger og 5 regionale videosamlinger. Det er utarbeidet en veileder som hjelp til tilsynet. Når det gjelder kunnskap om IKT, har vi hatt eksterne bidrag på nasjonal drikkevannssamling og samarbeid med IKT-person i Mattilsynet i forbindelse med opplæring.

- **Bidra til nødvendig revisjon og oppdatering av regelverk og veiledningsmateriell**

Prosjektet har bidratt til systematisering av tilsyn med vannverkens beredskap og har utarbeidet en egen veileder.

- **Sluttrapport innen 1.3.2017**

Sluttrapporten ble forsinket av forskjellige årsaker og ble ferdig 07.04.2017.

- **Evalueringsrapport innen 1.5.2017**

Den interne evalueringsrapporten har frist til 1.5.2017 og blir levert etter at sluttrapporten er offentliggjort.

Vedlegg

Vedlegg 1, veiledning til kravpunktmalen med virkemiddelbruk

Vedlegg 2, reviderte vannverk fordelt på fylke, kommune og avdelingskontor i Mattilsynet